Betagende bedemands-poesi

Teater Refleksion og De Røde Heste har tryllet Kim Fupz Aakesons fantastiske bog »Paradis« om til en humoristisk og livsbekræftende teaterforestilling.

Claus Mandøe fører dukkerne så præcist og indlevet, at vi helt glemmer, at stemmen kommer fra ham. Foto: Axel Schütt.

Af Kirsten Dahl, kultur@stiften.dk

I sig selv er der fantastiske livsdybder og masser af humor i Kim Fupz Aakesons »Paradis«.

En bedemand, som lever et 'hver dag ens' alene-liv uden nydelse, får gradvist i samtale med de døde øjnene op for hvordan man når frem til Paradis – på jord.

I hænderne på Teater Refleksion og De Røde Heste springer Aakesons bog lyslevende og livsbekræftende ud. Takket være en vellykket cocktail af kunstneriske kræfter i dansk fortælleteaters og animationsteaters supereliga.

Mandøe-magi

Claus Mandøe har en fantastisk evne til at skabe figurer og stemninger som man helt uvægerligt lytter til og bliver grebet af.

Alene på scenen er han både fortæller, bedemand og dukkefører til en lille blomstersælger-kone og til fire døde personer. Iført diskret mørkt tøj og lys skjorte træder han frem foran et lyseblåt bagtæppe som fortælleren, der uden at mystificere eller uhyggeliggøre fortæller om hvad bedemanden er for en mand og hvad hans arbejde består i.

Bedemanden vasker de døde, friserer dem, giver dem rent tøj på, lægger dem i kiste og skruer låget på.

Og selv er han en mand, som altid har lagt låg på sit liv. Han har ikke kæledyr, fordi de ikke lever særligt længe. Han spiser altid kold mad, fordi han bor alene i en lejlighed, hvor han fordriver tiden med intetsigende TV-kikkeri. Og han køber ikke blomster, fordi de visner så hurtigt.

Konkret, nøgternt og tillidsvækkende roligt skaber han en ramme. En ramme vi så inviteres ind bag ved med ordene: »Det er, hvad man ved om bedemanden. Nu skal jeg fortælle jer hvad man ikke ved om bedemanden«.

Og dermed åbner han op til »det egentlige« spil. Den del som handler om, at bedemanden samtaler med de døde. Og heller ikke det er spor uhyggeligt, bizart eller mærkeligt. Tværtimod.

Samspillet med de døde

I et rum med en gigantisk brun kiste bliver vi inviteret indenfor hos bedemanden og ser ham gøre akkurat det, vi har hørt, er hans arbejde: Han retter puden til i kisten. Filer negle på en og arrangerer håret på en anden etc. med største naturlighed, med et strejf af nænsom humor og som adgang til, at de døde begynder at tale til ham, og han intenst lyttende og med stor tankeaktivitet i forhold til det, de siger svarer dem retur.

Mens de døde bliver gjort klar en for en i små hvide kister, fortæller de om deres liv og stiller ham store spørgsmål. »Er der monstro et liv efter døden?«
Og når han til slut skruer kistelågene til, er det ikke levende personer, som spærres inde i kister, men samtaler, som en for en er forbi og som smitter livgivende af på bedemanden.
Samspillet mellem bedemanden og de døde (fire i alt) er berørende teater.

Fuldstændigt livagtigt.

Mandøe fører dukkerne så præcist og indlevet at vi helt glemmer, at stemmen kommer fra ham, og at det er ham, som giver dem bevægelser.
En gamle mand, som fortæller løs om sit liv og ikke mindst sin passion for sin kones store runde bagdel. En ung pige, som betror bedemanden alt det liv hun så gerne ville have levet, og for hvem bedemanden opfinder et paradis med unge mænd, dans, bilkørsel, børn og elektrisk guitarspil.
En dame, der havde 10.000 ting hun gerne ville have lavet. Og en tæppehandler, der ikke synes at hans død adskiller sig synderligt fra hans liv, fordi det var en enerverende trummerum.
At følge Mandøes plastiske ansigtsmimik og nænsomhedsfyldte følelsesmæssige reaktioner som bedemanden i samspillet er tillige en lise. For pointen er, at de er i ægte dialog med hinanden.

Dragende dukker

Når dukkerne bliver levende skyldes det også, at Mariann Aagaard har skabt nogle dukker med utroligt udtryksfulde ansigter. Forskelligartede ansigter som i den grad får liv, fordi de har en bevægelig hage og mund.
Aagaard har også skabt en miniatureby i flere niveauer. En by som med alle sine små filgrandetaljerede butikker, husgavle m.v. tilføjer forestillingen dimensioner.
Det samme gør Niels Killeles musik (på Berimbao – et brasiliansk strengeinstrument), fordi det med sin enkelhed skaber en smuk klarhed i rummet. Ligesom Morten Ladefogeds stringente og enkle lyssætning gør det.
Og endelig har Bjarne Sandborg som iscenesætter kyndigt og sensitivt sat alle fortællebrikkerne ting sammen til en dejlig harmoni, som eksponerer humoristisk lethed og stor menneskelig dybde.

Kirsten Dahl, Århus Stifttidende,

»Paradis« Baseret på Kim Fupz Aakesons bog »Paradis«.

Instruktion: Bjarne Sandborg. Dukker og scenografi: Marian Aagaard assisteret af Niels Willum Andreasen, Nanna Rosalia Sigaard og Naja Schønemann.

Lysdesign: Morten Ladefoged. Musik og lyddesign: Carsten Kær, Niels Killele og Morten Meilvang Laursen. Teknik: Morten Meilvang Laursen og William Højberg Nielsen. Snedker: Tomas Edqvist.

Medvirkende: Claus Mandøe. Aldersgruppe: fra 8 år og voksne.

Co-produktion mellem Teater Refleksion og De Røde Heste.